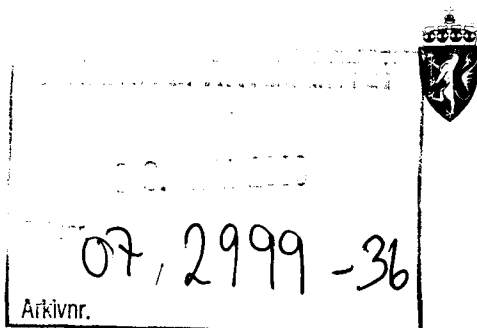

Finansdepartementet
Postboks 8008 Dep
0030 OSLO

Saksbehandler: Lene Tofte Dønvold
Dir. tlf.: 22 93 97 25
Vår referanse: 08/8115
Deres referanse: 07/2999 FM TMe/AG
Arkivkode: 540.12
Dato: 28.10.2008

HØRING - FORSLAG TIL TILTAK FOR Å BEDRE KONKURRANSEN I MARKEDET FOR FRIPOLISER OG PENSJONSKAPITALBEVIS

Det vises til høringsbrev datert 1. juli 2008. Finansdepartementets forslår en rekke tiltak som skal legge til rette for bedre konkurranse i markedet for forvaltning av fripoliser og pensjonskapitalbevis. Flere av tiltakene samsvarer med Kredittilsynets forslag slik disse fremkommer i høringsutkast datert 29. oktober 2007 og vil ikke kommenteres nærmere. Dette gjelder forslag knyttet til forkortelse av oppsigelsesfristen ved flytting, beregning av avkastning ved overføring av midler etter utløpet av oppsigelsesfristen samt forslag om at retten til å utstede fripoliser og pensjonskapitalbevis bør konkurranseutsettes.

Flyttegebyr

Spørsmålet om retten til å kreve flyttegebyr for individuelle kontrakter bør oppheves er behandlet i Kredittilsynets brev av 29. oktober 2007. Etter gjeldende rett er adgangen til å kreve flyttegebyr allerede sterkt begrenset. Kredittilsynet anser ikke at en ytterligere begrensning i denne adgangen vil bedre konkurransen i markedet for fripoliser og pensjonskapitalbevis.

Informasjonsplikt

Kredittilsynet er enig i at økt kunnskap om fripoliser og pensjonskapitalbevis bidrar til å legge til rette for konkurranse om forvaltningen av de nevnte produktene. Kredittilsynet støtter derfor informasjonspliktsregler som medfører at kunden får god og relevant informasjon.

Kredittilsynet ser det som positivt at kunden ved utstedelse av fripoliser og pensjonskapitalbevis får klar og tydelig informasjon om flytteadgang, flyttegebyr og oppsigelsesfrist.

Kredittilsynet anser også at sammenlignbar informasjon om produktene bedre vil legge til rette for konkurranse om forvaltning av fripoliser og pensjonskapitalbevis. Relevant informasjon vil i denne sammenheng være oppnådd avkastning sammenholdt med kostnadene ved forvaltningen. Ved utstedelsen av fripoliser og pensjonskapitalbevis anser Kredittilsynet at informasjon om kostnadselementet vil være det best egnede sammenligningsgrunnlaget.

Departementet foreslår at opplysningspliktsregler knyttet til utstedelse av fripoliser og pensjonskapitalbevis fastsettes i forskrift 5. mai 1995 nr 581 om opplysningsplikt for avtaler om livsforsikring som er hjemlet i forsikringsavtaleloven kapittel 11. Nevnte regelverk gjelder imidlertid ikke for pensjonskapitalbevis som utstedes av banker og forvaltningsselskap for

verdipapirfond, jf. lov om innskuddspensjon § 2-2. Kredittilsynet foreslår at opplysningsplikten ved utstedelse av denne type kontrakter reguleres i innskuddpensjonsloven § 6-2.

I høringsbrevet foreslår departementet at det for kontraktsfastsatte ytelser skal gis skriftlig informasjon om ”den prosentandel selskapet betinger seg for forvaltning av fripolisen eller pensjonskapitalbeviset”.

Det følger av forskrift til forsikringsloven § 2-7 første ledd at institusjonen skal ha en særskilt pristariff for forvaltning og administrasjon av fripoliser og pensjonskapitalbevis med kontraktsfastsatte ytelser til bruk ved beregning av administrasjonsreserve for slike kontrakter. Det følger videre av forskriften § 5-2 annet ledd at administrasjonsreserven skal beregnes uten fortjenesteelement.

Etter Kredittilsynets erfaring er beregningsmåten ulik fra selskap til selskap basert på elementer som stykkpris per ordning/forsikring/medlem og prosent/promille av premie/ytelse/pensjonskapital og promille av forsikringssum/reserve. Kredittilsynet anser det som mest hensiktsmessig at selskapet opplyser om kroneverdien av det selskapet betinger seg for administrasjon og forvaltning. Dersom det fastholdes at det er ”prosentandelen” det skal opplyses om, bør det presiseres hva prosentandelen skal beregnes av.

Kredittilsynet anser det som relevant at også kroneverdien av hele administrasjonsreserven på kontrakten oppgis. Dette fordi administrasjonsreserven er en del av premiereserven som kunden får med seg ved flytting. Flytting til et selskap som beregner lavere administrasjonsreserve vil således isolert sett føre til høyere pensjonsutbetalinger for kunden. Metodene for beregning av administrasjonsreserve kan variere fra selskap til selskap, og kanskje variere ulikt over kontraktens løpetid. Derfor mener Kredittilsynet at den totale administrasjonsreserven kan være enklere å bruke ved sammenlikning av selskapene enn det årlige vederlaget.

For at kunden skal kunne vurdere ovennevnte informasjon fra et selskap må informasjonen kunne vurderes opp mot lik informasjon fra andre markedsaktører/ utstedere av fripoliser og pensjonskapitalbevis. Pristariffen vil variere med blant annet alder og pensjonskapital. Riktig sammenligningsgrunnlag vil derfor først oppnås ved innhenting av individuelle tilbud. Dette krever en innsats fra kundene og Kredittilsynet er i tvil om at tilstrekkelig mange vil ta et slikt initiativ. Det antas imidlertid at betydelig flere vil søke å finne informasjon om andre markedsaktører dersom denne informasjonen er lett tilgjengelig i én felles informasjonsbase i Finansportalen. Informasjonen vil da kunne bearbeides og systematiseres slik at pris for administrasjon og forvaltning synliggjøres i tabeller som tar høyde for gjenstående oppsettelsestid med ulike forutsetninger om pensjonskapitalens/reservens størrelse og utbetalingsperiode. For at Finansportalen skal kunne systematisere informasjonen slik at det er lett for kundene å sammenligne prisene forutsettes det at markedsaktørene bidrar med informasjon etter Finansportalens anvisninger.

Kredittilsynet støtter forslaget om at det skal opplyses hvor stor andel av overskuddet som pensjonsleverandøren har rett til etter forsikringsvirksomhetsloven § 9-12 tredje ledd. Slik differensiering som bestemmelsens tredje punktum åpner for antas å være særlig aktuell for kontrakter med tilleggsavsetninger. For slike kontrakter belaster forsikringsselskapene ikke/eller i liten grad selskapskapitalen ved underskudd og har av den grunn et incitament til å ta lavere ”risikopremie” i form av en mindre prosentandel av overskuddet enn for kontrakter som ikke har tilleggsavsetninger.

Det foreslås å ta inn en forskriftshjemmel i forskrift 5. mai 1995 nr. 581 om opplysningsplikt for avtaler om livsforsikring. Kredittilsynet anser det som hensiktsmessig at de aktuelle reguleringer gjøres under ett og i samme forskrift.

Kontoføring

Kredittilsynet har nedsatt en arbeidsgruppe som ser på nødvendige endringer i kontoføringsforskriften som følge av ny forsikringsvirksomhetslov. Krav til kontoføring for individuelle kontrakter inngår i dette arbeidet. Slik Kredittilsynet ser det er det hensiktsmessig at kravene til informasjon i kontoutskriften for fripoliser og pensjonskapitalbevis tilpasses samme rammeverk som øvrige kontrakter. Den konkrete utformingen av ordlyden bør derfor sees i sammenheng med forslag til ny kontoføringsforskrift.

Når det gjelder det materielle innholdet av opplysningspliktsbestemmelsen anser også Kredittilsynet at informasjon om overskuddet på avkastningsresultatet er sentral. Kredittilsynet er imidlertid i tvil om størrelsen på kronebeløpet som er gått til selskapet av overskuddet på avkastningsresultatet vil gi relevant informasjon. Overskuddet som tilordnes selskapet fra kontrakten vil være avhengig av både avkastningsresultatet og risikoresultatet. Dersom risikoresultatet er negativt, kan det virke forvirrende å opplyse om kronebeløpet på den andelen av avkastningsresultatet som tilordnes selskapet, og som da vil være høyere enn det faktiske overskuddet som selskapet mottar.

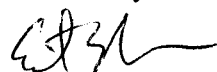
Slik Kredittilsynet ser det kan det imidlertid være av interesse å sammenlikne kontraktens avkastningsresultat før tilleggsavsetninger (renteresultatet) med renteresultatet i hele kollektivporteføljen, samt med den gjennomsnittlige avkastningen på selskapsporteføljen. Slik informasjon over en viss tidsperiode kan gjøre kunden i stand til å vurdere om avkastningen på egen kontrakt virker rimelig i forhold til en gjennomsnittlig avkastning for selskapets øvrige kunder og avkastningen på selskapets egne midler.

Informasjon om avkastning i ett år gir begrenset informasjon om kvaliteten på kapitalforvaltningen, ettersom risikoprofilen kan være forskjellig fra kontrakt til kontrakt, og mellom kollektivporteføljen og selskapsporteføljen. En vurdering av forvaltningen må derfor sees over et lengre tidsrom. Informasjon om oppnådd avkastning i en rekke forutgående år vil kunne gi kunden et bedre bilde av kapitalforvaltningen. Kredittilsynet er imidlertid i tvil om en oppstilling av tidligere års avkastning bør inntas i kontoutskriften. En slik plikt vil utvide informasjonsmengden i kontoutskriften og kan medføre at informasjonen dermed gjøres mer utilgjengelig. Informasjon om avkastningen i tidligere år vil dessuten følge av tidligere års kontoutskrifter.

Målsetningen er at informasjonen i den årlige kontoutskriften skal presenteres slik at den er mest mulig tilgjengelig. Dette er i seg selv en utfordring og Kredittilsynet er derfor kritiske til forslag om at kontoutskriften også skal inneholde alternative scenarier om avkastning. Slik Kredittilsynet ser det vil slike hypotetiske opplysninger ikke ha selvstendig informasjonsverdi.

Kredittilsynet anser at kontoutskriften bør inneholde opplysninger om årlige administrasjonskostnader som er dekket av administrasjonsreserven samt opplysninger om gjenstående administrasjonsreserve. Det vises i denne sammenheng til det som fremgår ovenfor om betydningen av administrasjonsreserven ved flytting.

Med hilsen
Kredittilsynet

Emil Steffensen
Avdelingsdirektør

Ellen Jakobsen
Fungerende seksjonsleder